

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. XLVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

in omni opere Domini hæc duo concurrere, secundum effectum dico: nam secundum essentiam non dividitur misericordia à iustitia, sed vnum est. Verum secundum effectum non in omni opere Domini dicunt esse misericordiam & iustitiam: sed in quibusdam fatentur tantum misericordiam, in aliis iustitiam, atq; in aliis misericordiam & iustitiam. Fatentur tñ Dominum omnia, quæ fecit misericorditer agere & iuste: referetes rationē dicti ad Dei voluntatē, quæ iustitia est, & misericordia: non ad effectus misericordiæ & iustitiæ, qui sunt in rebus. Aliis a. videtur, quod sicut dicitur Deus omnia opera sua iuste facere & misericorditer: ita concedendum sit, in omni opere Dei iustitiam esse & misericordiam, i. clementiam, secundum effectum vel signum: quia nullum opus Dei est, in quo non sit effectus vel signum æquitatis & clementiæ, siue occultæ, siue apertæ. Aliquando enim manifesta est clementia siue benignitas, & occulta æquitas, aliquando è conuerso.

DE SENTENTIA IUDICII.

DISTINCT. XLVII.

Soleat etiam queri. Qualiter dabitur iudicij sententia? Sed non est perspicuum id explicare. Nō enim Scriptura aperte definit an voce illa proferrantur. Venite benedicti, & c. Ite maledicti. An virtute iudicis ita fiet, conscientijs singulorum attestantibus: vt modo dicitur futurum vt iudicis potentia effectus ipsius dictione significetur. Illa etiam, Esuriui & non dedistis mihi manducare, & huiusmodi magis conscientijs exprimendam plurimi putant, quam verbis: quia Apostolus in momento & in ictu oculi mysterium consummandum tradit. Sed illud ad resurrectionis statum tantum referunt, non ad iudicium: qui aliis iudicij sententiam, & malorum increpationes, & bonorum præmia verbis exprimenda asserunt.

Matth. 25. d

Ibidem.

Nun 2

Quod

Quod iudicabunt sancti, & quomodo.

Aug. cap. 5. lib. 20. de Ciuit. Dei. Sap. 3. b. Matth. 19. d. 1. Cor. 15. b. Non a. solus Christus iudicabit, sed & sancti cum eo iudicabunt nationes. Ipse n. Apost. ait, Sedebitis & vos super 12. sedes, iudicantes 12. tribus Israel. Nec est putandum, quod 12. Apostolis tantum hoc permiserit Christus. Vbi n. sedebit Paulus, qui plerumque omnibus laborauit, si non ibi sedebunt nisi 12. Per 12. ergo sedes perfectio tribunalis, i. vniuersitas iudicantium intelligitur, sc. omnes perfecti, qui relictis omnib. secuti sunt Christum. Per 12. tribus vniuersitas iudicandorum. Iudicabunt vero eos sancti, nō modo cooperatione, sed etiā auctoritate & potestate. Vnde, Gladij accipites in manibus eorū, i. sentētia de bonis & malis in potestate eorum. Si vero queritur, quę erit eorum potestas & auctoritas in iudicando: Puro nō ante sciri, quam videatur, nisi diuina reuelatione quis didicerit.

De ordinibus eorum, qui iudicandi erunt.

Ad cap. 36. Iob, Deus potentes non abijcit, libr. 26. cap. 24. Erunt a. 4. ordines in iudicio. Duz quippe sunt partes electorum: scil. & reproborum, vt Greg. in moralib. ait. Sed bini ordines eisdē singulis partibus continentur. Alij n. iudicantur, & pereunt: alij non iudicantur, & pereunt. Alij iudicantur, & regnant: alij non iudicantur & regnant. Iudicantur, & pereunt, quib⁹ dominica in clamatione dicitur, Esuriui, & non dedistis mihi mand. &c. Non iudicantur, & pereunt, quib. Dominus ait, Qui non credit, iam iudicatus est. Eorum n. damnatio contra Ecclesiam nota est, &c. & ideo dicuntur tunc non iudicari, quia ad conspectum districti iudicis cum aperta damnatione sue infidelitatis accedent. Qui vero professionē fidei sine operibus habent, iudicabuntur, & peribunt, i. redarguentur vt peccati. Qui vero nec fidei sacramenta tenuerunt, increpationem iudicis in se fieri non audient: quia infidelitatis sue tenebris præiudicati, eius quem despexerant inuectione redargui non merentur. *Matth. 25. c. Ioan. 3. c. Iacob. 2. b.*

autem saltē verba iudicis audient, qui eius fidem
 saltē verbo tenuerunt. Illi a. in damnatione sua
 æterni iudicis nec verba percipient, qui eius reue-
 rentia nec verbotenus seruare voluerunt: & ideo
 illi iudicandi, sed isti non iudicandi dicuntur. Ex
 electorum vero parte alij iudicantur, & regnant, *Greg. ca. 25.*
 scil. qui vitæ maculas lachrymis tergant, & elec- *eiusdem lib.*
 mosynarum superinductione operiant: quib. iu- *Matth. 25. c*
 dex veniens in dextra consistentibus dicet, Esuri-
 ui, & dedi mihi mandu. Alij a. non iudicantur, &
 regnant, qui etiam præcepta legis perfectionis vir-
 tute transcendunt: quia non hoc solum, q̄ lex præ-
 cipit implere cōtēti sunt, sed & quod ad perfectio-
 nem consulitur, implere student, de quibus Pro- *Esaiā 3. c*
 pheta ait, Dominus ad iudicium veniet cum sena-
 toribus populi sui. Et Salomon de Ecclesiæ sponso *Prou. ult. c*
 loquens ait, Nobilis in portis vir eius, quando se-
 derit cum senatorib. terræ. Et Iob ait, Non saluat *Iob 36. a*
 impios, & pauperibus iudicium tribuit. Hi ergo
 rectē sub generali iudicio non tenentur, sed iudi-
 ces veniunt: quia & præcepta generalia viuendo
 vicerunt, & omnib. relictis Christum secuti sunt.
 Rectē pauperibus iudicium tribuit: qui quando
 huic mundo magna humilitate despecti sunt,
 tanto tunc maiori culmine potestatis excrescent. *Apoc. 3. d*
 De talibus dicitur, Qui vicerit, dabo ei sedere me- *Greg. ca. 26.*
 sum in throno meo: sicut & ego vici, & sedi cum *eiusdem.*
 patre meo, in throno eius. Vincens Dominus cum
 patre, in throno sedit: quia post passionis certa-
 men & resurrectionis palmam, quod patri esset æ-
 qualis omnibus claruit. Nobis vero in throno filii
 sedere, est ex eiusdem filii potestate iudicare. Quia *Cap. 27. con-*
 enim iudicandi principatum ex eius virtute per- *tinuo.*
 cipimus, quasi in throno eius residemus. Ex his
 apparet, quod etiam perfectiores sancti cum Chri-
 sto iudicabunt potestate: & quare quidam dicun-
 tur iudicandi, alii non iudicandi.

De ordine iudicandi, & ministerio angelorum,

Matth. 13. f. Cam autē in Euangelio legatur, quod Dñs mittet angelos suos, qui colligent de regno eius omnia scandala, & mittent iniquos in caminum ignis. Et
Matth. 24. c. item, Exibunt angeli, & separabunt malos de medio iustorum, & mittent eos in caminum ignis. Et
Psal. 49. idem, Mittet angelos suos cum tuba, & congregabunt electos à 4. ventis. Et Propheta dicit, Congregate illi sanctos eius. Ministerio angelorum illi impleri dubitandum non est. Domino n. veniente ad iudicium, præcedet ante eum ignis, quo comburetur facies mundi huius: & peribit cælum & terra, non secundum substantiam, sed secundum speciem, quæ immutabitur: cælum quidem æthereum, non æthereum. Tantum n. ascendet ignis in iudicio, quantum ascenderunt aquæ in diluuiio. Ille a. ignis malis, qui reperti fuerint viui, erit consumptio: bonis vero, non, vt ait Aug. Hoc erit incendium mundi sanctis, quod fuit caminus tribu pueris. In quibus, si aliquid purgandum fuerit, per illum ignem purgabitur. Aliis vero nullam ingeret molestiam. Purgato vero per ignem mundo, ad iudicium veniente Domino, emittetur vox illa magna, qua resurgent omnes mortui: & tunc ministerio angelorum ventilabitur aëra, quia boni congregabuntur ibi de quatuor partibus mundi angelico ministerio: quo & rapiuntur obuiâ Christo, in aëra, reprobis in terra, quam dilexerunt, remanentibus & tunc præconia illa bonorum, Esuriui, & dedistis mihi manducare: & increpationes illæ malorum, Esuriui, & non dedistis mihi manducare, &c. proferentur vel sono vocali, vel alio modo. Deniq; proferetur sententia super vtrosq; Venite benedicti: &, Ite maledicti, &c. Et ministerio angelorum virtute Dei cooperante mittentur mali in caminum ignis, hoc est, in infernum.
Si post iudicium demones præerunt hōminib. ad puniendū. Et

De Civ. Dei,
lib. 20. c. 18.
tom. 5.

Matth. 3. c.
Luca 3. d.

2. Thess. 4. d.
Matth. 25. e.

Matth. 25. g.
Idem 13. f.

Et solet quæri, Vtrum in inferno malis ad puniē-
dam præsententur demones post iudicium, quos carni-
fices tortoresq; animarum Scriptura appellat? A-
post dicit, quod Christus tunc euacuabit omnem ^{1. Cor. 15.}
principatum, & potestatem, & virtutem. Dum n-
durat mundus, angeli angelis, demones demoni-
bus, homines hominibus præsententur. Sed omnib. col-
lectis, iam omnis prælatio cessabit. Hinc quidam <sup>Haymo ad
cap. 15. 1. ad
Corinth.</sup>
putant, post iudicium demones non habere pote-
statem cruciandi homines, sicut modo. Sed vt de-
mones virtute Dei cruciari sine creaturæ ministe-
rio asserunt: sic reprobos homines ibi non per o-
perationem demonum, sed virtute diuina tan-
tum æternis subiici cruciatibus. Præmissa tamen
auctoritas nõ id cogit sentire: quæ etsi asserat tunc
nec demones demonibus, nec homines homini-
bus præesse, non definit tamen, an demones præ-
sententur hominibus ad torquendum. Vnde quibus-
dam videtur, eos sic constare hominibus tortores
in pœna, sicut extiterunt in centores in culpa.

DE FORMA IUDICIS.

DISTINCT. XLVIII. A

Solet etiam quæri, in qua forma Christus iudi-
cabit. In forma utiq; serui iudicabit: quæ omni-
bus in iudicio apparebit, vt videant mali, in quem
pupugerunt. Diuinitatem vero eius mali, non vi-
debunt. Vnde Esaias. Tollatur impius nec dicat <sup>Esa. 29 b. se-
cundum 70.</sup>
gloriam Dei. Humanitatem videbunt vt timeant
diuinitatem vero non, ne gaudeant. Diuinitas e-
nim sine gaudio videri non potest.

Qualis apparebit tunc in forma serui. B

Sed cum in forma humana cõstet eum apparitu-
rum, quæritur an in forma illa gloriosa appareat,
sicut vere est, an in forma qualis in passione exti-
tit. Quidam putant, à malis talẽ videri, qualẽ cruci-
fixerunt, i. infirmum: quia dicit scriptura, vt vide-
ant in quẽ pupugerunt. Sed apertè Aug. dicit for-
<sup>Zach. 12.
Lib. 1. de Trini-
nit. ca. 13. to.
3. ad princ.</sup>